

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2011 m. birželio 15d. įsakymu Nr. IV-446
(Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2017 m. kovo 29 d. įsakymo
Nr. IV-510 redakcija)

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTO PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS TREČIOJI

(nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos sudarytojo pavadinimas kilmininko linksniu)

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO VERTINIMO TARYBA

A K T A S

2025-05-26

data

Nr.

KPD-SK-248/2

Kaunas

vieta

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba (toliau – Taryba) s u d a r y t a

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2024-07-05 įsakymu Nr. Į-187

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris)

Taryba, s u s i d e d a n t i i š

pirmininko (-ės)

Mindaugo Bertašiaus

(vardas ir pavardė kilmininko linksniu)

ir narių:

Giedriaus Janausko, Nijolės Steponaitytės, Jolitos Kančienės, Kristinos Vaitkevičienės,

(vardai ir pavardės kilmininko linksniu, asmenis nurodyti per kablelį)

v a d o v a u d a m a s i Tarybos nuostatais, patvirtintais

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2019-10-17 įsakymu Nr. Į-279

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris, dokumentus nurodyti per kablelį)

n u s t a t o, kad:

1. Nekilnojamoji kultūros vertybė (toliau – vertybė) registruojama Kultūros vertybių registre (toliau – Registras) kaip:

☐ pavienis kultūros paveldo objektas (toliau – objektas)

☒ kompleksinis objektas (toliau – kompleksas),
kurį sudarantys objektai registruojami savarankiškai

☐ kultūros paveldo vietovė (toliau – vietovė)

pažymėti tik vieną

2. Pavienis objektas yra:

☐ vieta

☐ statinys

☐ kitas nekilnojamasis
daiktas

(pažymėti tik vieną)

3. Komplekso dalys:

Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso senosios kapinės (21117; 1);
 Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso Lietuvos karių kapai I (37311; 2);
 Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso Lietuvos karių kapai II (37312; 3);
 Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso 1941 m. birželio sukilėlių kapai (37313; 4);
 Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai (37314; 5);
 Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, Pirmojo pasaulinio karo Rusijos imperijos karių kapai (37315; 6);

(kompleksą sudarantys objektai, jų kodai, priedo Nr.; objektus nurodyti per kabliataškį)

4. Vertybei suteikiamas pavadinimas su vardu ar vardais:

Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, kompleksas

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

5. Vertybei suteikiamas pavadinimas:

kapinių kompleksas

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

6. Vertybė yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adreso objektą:

Vytauto pr.

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)
 (g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso) (Nr.)

Kaunas (m.)

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)
 (vs., k., gelež. st., mstl., m.)

(seniūnija)

Kauno miesto sav.

(savivaldybė ir jos tipas)
 (r., m., sav.)

7. Vertybės (**įsteigtos 1847 m.;**) vertingosios savybės yra:

7.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas** (iš dalies pakitęs; teritorijos paviršius niveliuotas; TRP; IKONOGN Nr. 1-17; FF Nr. 0.01-0.22; 2013 m., 2025 m.);
 7.4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **nekilnojamoji kultūros vertybė patenka į Kauno miesto istorinės dalies, vad. Naujamiesčiu u. k. 22149, U30 teritoriją (-; -; TRP; 2013 m.);**
 7.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **Kauno senosios kapinės suplanuotos 1847 m. kartu su visu Naujamiesčiu pagal patvirtintą Kauno plėtros planą. Joms paskirta miškinga, neapgyvendinta karmelitų jurisdikcijos žemė, nusavinta caro valdžios. Kapinių teritorija buvo suskirstyta sklypais pagal miesto gyventojų konfesijas: centrinė (didžiausia) dalis atiduota katalikams, pietinė - stačiatikiams, šiaurinė - evangelikams liuteronams, nuo pastarosios šiaurės rytinis kampas skirtas musulmonams. Aplink taisyklingą stačiakampį kapinių plotą susiformavo Michailo (dabar Vytauto) prospektas, vedantis į geležinkelio stotį, Cerkovnaja (dabar Bažnyčios), Podgornaja (dabar Trakų) gatvės ir Kapinių skersgatvis (dabar Totorių gatvė). Pradėta laidoti 1850 m. Be civilių gyventojų, visų konfesijų sklypuose palaidota daug lietuvių (pavienių kapų galėjo būti 1000-1500), rusų, vokiečių karių. Kapinėse nedrausta statyti maldos namų ir kitų pastatų. 1862 m. stačiatikių sklypo centre pastatyta Kristaus Prisikėlimo (Voskresenskaja) cerkvė - ankstyviausias mūrinis statinys kapinėse (projektas parengtas 1858 m. Sankt Peterburge, Vyriausioje kelių ir viešųjų pastatų valdyboje). 1935 m. pastatyta antroji cervė - Apreiškimo Švč. Dievo Motinai soboras (Blagoveščenskaja; architektas Edmundas Alfonsas Frykas). Nuo stačiatikių sklypo atskyrus dalį žemės prie Vytauto prospekto ir Bažnyčios gatvės sankryžos, 1925 m. pastatyta Kauno rusų draugijos „Mokslas - šviesa“ gimnazija (architektas Aleksandras Gordevičius; dabar čia įsikūręs**

Kauno pedagogų kvalifikacijos centras). Greta gimnazijos stovėjo keli mediniai trobesiai: rusų pradžios mokykla, cerkvės šventiko namas, dviaukštis mokinių benrabutis ir krautuvėlė. Išliko tik vienas medinis namas (pirminė paskirtis nenustatyta). Musulmonams skirtoje kapinių dalyje apie 1860 m. pastatyta medinė mečetė ir du mediniai namai prie dabartinės Totorių gatvės. 1930 m. minint Vytauto Didžiojo 500-ąsias mirties metines, Kauno totorių draugijos iniciatyva jų vietoje pastatyta mūrinė mečetė (architektai Vaclovas Michnevičius ir Adolfas Netyksa). Evangelikų liuteronų bendruomenė XIX a. pab. sklypo šiaurės vakariniame pakraštyje prie tuometinio Michailo prospekto pastatė medinę pradinę mokyklą (architektas Nikolajus Andrejevas; veikė iki 1940 m.). Po Pirmojo pasaulinio karo evangelikų liuteronų sklypo šiaurinę dalį perėmus Lietuvos vokiečių kultūros draugijai, 1922 m. buvo parengtas Kauno vokiečių gimnazijos projektas (Šveicarijos architektas Eduardas Peyeris), bet sumūryta tik kairioji pastato dalis, 1930 m. pastatytas trijų aukštų pastatas (architektas Vytautas Landsbergis-Žemkalnis; po Antrojo pasaulinio karo perstatytas, dabar čia įsikūrusi Kauno tarptautinė gimnazija, iki 2022-09 Kauno Aleksandro Puškino gimnazija). Katalikų sklype pastatų buvo mažiausiai. Centrinėje sklypo dalyje stovėjo medinė, vėliau mūrinė kapinių koplyčia (nugriauta 1959 m.). 1930 m. atidengtas paminklas čia palaidotiems nežinomiems kariams „Žuvome dėl Tėvynės“ (skulptorius Stanislovas Stanišauskas). 1934 m. Kauno metropolijos kurija pastatė dviaukštį namelį kapinių administracijai (architektas Stasys Kudokas 1898-1988; 1993-2014 jame veikė Kauno rezistencijos ir tremties muziejus). 1936 m. pastatytas (atidarytas 1937 m.) lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno laikinas mauzoliejus su kriptą (architektas Vytautas Landsbergis-Žemkalnis 1893-1993). Po J. Stalino mirties (1953 m.) kapinės tapo pasyvaus pasipriešinimo sovietų valdžiai vieta (ypač per Vėlines). Per Vėlines tylioji rezistencija čia dažnai peraugdavo į patiotines manifestacijas. 1956 m. Vėlinių vakarą kapinėse kilo spontaniška Vengrijos revoliucijos palaikymo akcija. Ant paminklo „Žuvome dėl Tėvynės“ buvo iškelta lietuviška trispalvė, sudėta iš šalikų. Protesto eiseną, kurioje dalyvavo apie 2000 žmonių, patraukė per miestą. Buvo suimta ir nuteista už chuliganizmą 124 asmenys. Po šio įvykio paminklas „Žuvome dėl Tėvynės“ pradėtas naikinti (vėliau aptvertas ir galutinai sunaikintas). Kapinėse per Vėlines protestuota ir 1957 m. bei 1958 m. Dar XIX a. II p. kilo diskusijų dėl kapinių, apsuptų judrių gatvių, iškėlimo. Kapinių iškėlimo klausimas ne kartą svarstytas tarpukariu, tačiau įgyvendintas 1958-1961 m. 1958 m. priimti sprendimai į kitas miesto kapines (daugiausia į Panemunės) perkelti menininkų palaikus. 1959-03-25 sovietų valdžia nusprendė visiškai likviduoti kapines. Kelerius metus vyko palaikų perkėlimas į kitas kapines (dalis palaikų perkelta valstybės lėšomis). Čia palaidotų asmenų artimiesiems buvo galima iki 1959-06-01 kreiptis dėl leidimo perlaidoti palaikus. Daugelis dėl politinių priežasčių nedrįso kreiptis bijodami, kad neišaiškėtų jų giminystė su palaidotaisiais. Palaikai buvo perkelti į Kauno karių kapines Aukštuosiuose Šančiuose (čia perlaidota apie 560 Lietuvos karių ir karininkų, žuvusių ar mirusių 1918-1940, palaikų), Panemunės (čia perlaidota ir dalis 1941 Birželio sukilėlių, Lietuvos karių palaikų), Veršvų (perlaidoti 36 kunigų palaikai), Eigulių, Petrašiūnų, Seniavos kapines, nedidelė dalis - į kitų miestų kapines. Tikslus perkeltų ir likusių kapinėse palaidotųjų skaičius nežinomas. Tūkstančiai likusių kapų (tarp jų žuvusių Vokietijos ir Rusijos kariuomenių karių kapai) ir antkapinių paminklų buvo sulyginta buldožeriais, nugriauta S. Dariaus ir S. Girėno mauzoliejaus antžeminė dalis, užpilta žemėmis mauzoliejaus kriptą, nugriauta katalikų koplyčia. Nusprendus kapinių vietoje įkurti skverą, 1961 m. parengtas jo projektas. Buvo įrengtos vaikų žaidimo aikštelės, suolai, nutiesti nauji asfaltuoti takai, totorių mečetė paversta kavine-skaitykla, jos rytinėje pusėje įrengtas fontanas. Kapinių teritorijos rytiniame pakraštyje pastatytas viešasis tualetas, PR pakraštyje - 2 transformatorinės (dabar viena iš jų nugriauta). 1973 m. buvo pastatyta 1926 m. sušaudytiems komunarams atminti skirta skulptūrinė kompozicija „Keturi komunarai“ (skulptoriai Bronius Vyšniauskas ir Napoleonas Petrulis, archit. Kazys Šešelgis; atkūrus Lietuvos

nepriklausomybę iškelta į Grūto parką). XX a. 8-to d-mečio pr. skveras pavadintas „Ramybės parku“. Atkurtos nepriklausomybės metais pietvakariniame ir šiaurės vakariniame teritorijos pakraštyje pristatyta komercinių kioskų (dabar pašalinti). 1991 m. kapinėse pradėtas karinio paveldo objektų įamžinimas ir atkūrimas. 1991 m. pastatytas paminklas „Kryžius-medis“ 1941 Birželio sukilimo aukoms atminti, šalia jo - horizontalus stelos pavidalo stulpas su sukilėlių pavardėmis (skulptorius Robertas Antinis jaunesnysis, architektas Eugenijus Miliūnas). 1992 m. balandžio 6 d. LR Vyriausybės potvarkiu įmonė „Palikimas“ įpareigota kapinėse atstatyti karinio paveldo objektus. 1994 m. atstatytas Lietuvos karių paminklas „Žuvome dėl Tėvynės“ (skulptorius Robertas Antinis jaunesnysis, dailininkas Ričardas Bankauskas, inžinierius Kęstutis Linkus), atidengtas 1995 pavasarį. 1995 m. restauruotas paminklas čia palaidotiems per Pirmąjį pasaulinį karą (1915 m.) žuvusiems Rusijos imperijos kariams. 1996 m. surasta lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno sunaikinto laikinojo mauzoliejaus kriptą, atkasta ir 2004 m. užkonservuota. 2006 m. spalio 31 d. atidengta paminklinė lenta 1956 m. Vengrijos revoliucijai ir Kaune kilusiai solidarumo akcijai paminėti. 2007 m. parengtas Kauno senųjų kapinių katalikų konfesijos sklypo sutvarkymo techninis projektas. 2010 m. pradėta įgyvendinti jo pirmoji dalis - 1941 m. birželio sukilėlių kapavietės rekonstravimas. Katalikų sklypo buv. kapinių koplytėlės vietoje 2010-08-22 atidengtas paminklas "Kovotojų už Lietuvos laisvę Motinai" (skulptorius Vidmantas Gylikis, architektai Jonas Anuškevičius ir Vytenis Izokaitis). 2019 m. įrengta paminklinių stelių „Partizanų alėja“ (architektai Jonas Anuškevičius ir U. Anuškevičiūtė-Kaupienė).

(apibūdinimas, būklė, nuoroda į pridedamą fiksaciją, aprašymo data; nurodyti per kabliataškį)

(Tarybos akto, kuriuo anksčiau nustatytos vertingosios savybės ir apibrėžtos teritorijos ribos, data ir Nr.)*

8. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra kultūros paveldo statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

9. Nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje yra:

9.1. Pavienio objekto teritorijoje yra:

(pavienio objekto teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.2. Komplexo teritorijoje yra:

Kauno Kristaus Prisikėlimo cerkvė (TRP 11); Kauno Apreiškimo Švč. Dievo Motinai soboras (TRP 12); Pastatas (TRP 13)

(komplekso teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.3. Vietovėje yra:

(į vietovę įeinančios vertybės, jų kodai; vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

10. Vertybės vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

[] Archeologinis

[] Išemiantis reikšmingumą

☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Architektūrinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☒ retas ☐ unikalus
☒ Urbanistinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Želdynų	☒ lemiantis reikšmingumą	☒ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☒ retas ☐ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Dailės	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☒ retas ☐ unikalus
☒ Sakralinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Kraštovaizdžio			
(galima pažymėti kelis)	(galima pažymėti kelis)	(pažymėti kiekvienam pobūdžiui tik vieną)	

11. Pavienio ar kompleksinio objekto, ar vietovės reikšmingumo lygmuo yra:

☒ nacionalinis ☐ regioninis ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)

12. Vertybės apibrėžtos teritorijos:

12.1. ribos yra:

Taško Nr., Atkarpa	Būdas	Tikslumas (cm)	Y (ordinatė)	X (abscisė)	Geokodas	Aprašymas
1	K	20	495247,18	6084245,02	kv6	
1-2	-	-	-	-		
2	K	20	495277,65	6084243,96	kv6	
2-3	-	-	-	-		
3	K	20	495317,02	6084243,18	kv6	
3-4	-	-	-	-		

4	K	20	495318,25	6084279,03	kv6	
4-5	-	-	-	-		
5	K	20	495354,90	6084277,57	kv6	
5-6	-	-	-	-		
6	K	20	495409,91	6084273,80	kv6	
6-7	-	-	-	-		
7	K	20	495430,72	6084273,00	kv6	
7-8	-	-	-	-		
8	K	20	495437,23	6084267,62	kv6	
8-9	-	-	-	-		
9	K	20	495435,42	6084221,19	kv6	
9-10	-	-	-	-		
10	K	20	495435,05	6084211,39	kv6	
10-11	-	-	-	-		
11	K	20	495434,60	6084199,76	kv6	
11-12	-	-	-	-		
12	K	20	495437,53	6084198,71	kv6	
12-13	-	-	-	-		
13	K	20	495436,42	6084169,91	kv6	
13-14	-	-	-	-		
14	K	20	495436,08	6084160,65	kv6	
14-15	-	-	-	-		
15	K	20	495434,76	6084127,41	kv6	
15-16	-	-	-	-		
16	K	20	495426,15	6083906,70	kv6	
16-17	-	-	-	-		
17	K	20	495422,63	6083810,41	kv6	
17-18	-	-	-	-		
18	K	20	495342,87	6083813,49	kv6	
18-19	-	-	-	-		
19	K	20	495281,87	6083815,49	kv6	
19-20	-	-	-	-		
20	K	20	495233,39	6083817,36	kv6	
20-21	-	-	-	-		
21	K	20	495224,13	6083820,01	kv6	
21-22	-	-	-	-		
22	K	20	495220,85	6083823,96	kv6	
22-23	-	-	-	-		
23	K	20	495216,37	6083826,76	kv6	
23-24	-	-	-	-		
24	K	20	495210,63	6083831,23	kv6	
24-25	-	-	-	-		

25	K	20	495204,76	6083837,70	kv6	
25-26	-	-	-	-		
26	K	20	495200,97	6083842,72	kv6	
26-27	-	-	-	-		
27	K	20	495199,05	6083845,67	kv6	
27-28	-	-	-	-		
28	K	20	495195,93	6083851,55	kv6	
28-29	-	-	-	-		
29	K	20	495193,65	6083857,31	kv6	
29-30	-	-	-	-		
30	K	20	495191,24	6083867,33	kv6	
30-31	-	-	-	-		
31	K	20	495258,07	6083867,30	kv6	
31-32	-	-	-	-		
32	K	20	495258,13	6083884,87	kv6	
32-33	-	-	-	-		
33	K	20	495268,69	6083884,65	kv6	
33-34	-	-	-	-		
34	K	20	495268,97	6083902,01	kv6	
34-35	-	-	-	-		
35	K	20	495269,78	6083920,49	kv6	
35-36	-	-	-	-		
36	K	20	495230,63	6083923,94	kv6	
36-37	-	-	-	-		
37	K	20	495227,70	6083924,17	kv6	
37-38	-	-	-	-		
38	K	20	495217,82	6083924,94	kv6	
38-39	-	-	-	-		
39	K	20	495194,98	6083926,65	kv6	
39-40	-	-	-	-		
40	K	20	495201,23	6084086,87	kv6	
40-41	-	-	-	-		
41	K	20	495202,31	6084115,19	kv6	
41-42	-	-	-	-		
42	K	20	495203,39	6084157,01	kv6	
42-43	-	-	-	-		
43	K	20	495234,01	6084155,71	kv6	
43-44	-	-	-	-		
44	K	20	495235,09	6084186,83	kv6	
44-45	-	-	-	-		
45	K	20	495238,41	6084186,61	kv6	
45-46	-	-	-	-		

46	K	20	495243,82	6084186,13	kv6	
46-47	-	-	-	-		
47	K	20	495244,70	6084203,99	kv6	
47-48	-	-	-	-		
48	K	20	495246,72	6084235,67	kv6	
48-49	-	-	-	-		
49	K	20	495247,18	6084245,02	kv6	
49-1	-	-	-	-		

12.2. plotas yra:

95438,00 kv. m

13. Vertybės apibrėžta apsaugos zona:

13.1. nustatytas**:

☐ apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis

☐ vizualinės apsaugos pozonis

(pažymėti galima abu arba tik vieną)

13.2. apsaugos nuo fizinio poveikio pozonio:

13.2.1. ribos yra:

13.2.2. plotas yra:

0 kv. m

13.3. vizualinės apsaugos pozonio

13.3.1. ribos yra:

13.3.2. plotas yra:

0 kv. m

13.4. apsaugos zonos plotas yra:

0 kv. m

13.5. ☒ nustatyta, kad apsaugos zona nereikalinga***.

14.

(sprendimas, kuriuo objektas ar vietovė paskelbti ar inicijuoti skelbti saugomais****)

15. Šaltiniai ir literatūra (archyvinė medžiaga, tyrimų ataskaitos, publikacijos ir kt.):

15.1. BALČIŪNAS, Jonas; VORONAVIČIUS, Jonas ir kt. Buvusių Kauno miesto kapinių Vytauto prospekte ikiprojektiniai tyrimai. Lietuvos karo lakūnų kapų likimas. Kaunas, 1992.

- Kauno miesto savivaldybės administracijos Kultūros paveldo skyriaus archyvas.
- 15.2. GRAŽIŪNAS, Albinas. Lietuva dviejų okupacijų replėse 1940-1944. Vilnius, 1996, p. 60.
- 15.3. IVAŠKEVIČIUS, Eugenijus. Lietuvos karių, partizanų ir šaulių kapai. Atlasas 1919-1940. Vilnius, 2003, p. 40-67.
- 15.4. Kauno senosios kapinės. Techninis projektas. Sklypo sutvarkymas. Projekto vadovė Diana Pikšrienė. Kaunas, 2007. Kauno miesto savivaldybės administracijos Kultūros paveldo skyriaus archyvas.
- 15.5. Kauno senųjų kapinių prie Vytauto pr. istorinė raida. Kauno senųjų kapinių prie Vytauto pr. urbanistinis teritorijos įvertinimas ir išvados. Projekto vadovė Diana Pikšrienė. Kaunas, 2005. Kauno miesto savivaldybės administracijos Kultūros paveldo skyriaus archyvas.
- 15.6. Kultūros paveldo objekto byla LA 378. Kauno miesto senosios neveikiančios kapinės, esančios Vytauto pr. Vilnius, 1994. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Paveldosaugos biblioteka.
- 15.7. LIEKIS, Algimantas. Lietuvos laikinoji vyriausybė (1941 06 22 - 08 05). Vilnius, 2000, p. 124-155.
- 15.8. Lietuvos architektūros istorija. Nuo XVII a. pradžios iki XIX a. vidurio. Vilnius, 1994, t. 2, p. 252-268.
- 15.9. Lietuvių tautos sukilimas 1941 m. birželio 22-28 d. Vilnius, 2011, p. 257-261.
- 15.10. LUKŠIONYTĖ-TOLVAISIENĖ, Nijolė. Gubernijos laikotarpis Kauno architektūroje. Karmelitų kapinės Vytauto prospekte. Kaunas, 2001, p. 39-43.
- 15.11. Ramybės parkas [interaktyvus]. Prieiga per internetą: https://lt.wikipedia.org/wiki/Ramyb%C4%97s_parkas [žiūrėta 2025-03-05].
- 15.12. RŪKIENĖ, Danutė. Kauno miesto kapinių Vytauto prospekte istorinė raida. Kaunas, 1993. Kauno miesto savivaldybės administracijos Kultūros paveldo skyriaus archyvas.
- 15.13. RŪKIENĖ, Danutė. Lietuvos karių kapų sunaikinimas buvusiose Kauno miesto kapinėse. Istoriniai tyrimai. Kaunas, 1994. Kauno miesto savivaldybės administracijos Kultūros paveldo skyriaus archyvas.
- 15.14. SPRINDYS, Simonas. Kauno miesto istorinė dalis, vad. Naujamiesčiu (22149) ir Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis komplekso (37310) teritorijų Kauno m. sav., Kauno m. Kauno senųjų kapinių ŠV dalies (žemės sklypo Kad. Nr. 14901/0180:27, prie Vytauto pr. 46) 2024 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ir archeologinių žvalgymų ataskaita. Klaipėda, 2024. Lietuvos istorijos institutas, f 1, b. 11465.
- 15.15. ŠEŠKEVIČIUS, Kęstutis. Kauno miesto senųjų neveikiančių kapinių (kodas 21117) Vytauto prospektas, 2012 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų darbų ataskaita. Kaunas, 2013. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3856.
- 15.16. ŠEŠKEVIČIUS, Kęstutis. Kauno senosios kapinės Vytauto prospekte. Iš: Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2012 metais. Vilnius, 2013, p. 207-208.
- 15.17. ŠMIGELSKAS, Ramūnas. Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso (37310) senųjų kapinių (21117) Vytauto pr., Kaunas žvalgomųjų archeologinių tyrimų 2021 m. ataskaita. Vilnius, 2022. Lietuvos istorijos institutas, f 1, b. 10569.
- 15.18. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2021 metais. Vilnius, 2023, p. 605.
- 15.19. VENCKEVIČIUS, Jonas. 1941 m. birželio sukilėlių kapų istorinių tyrimų aprašymas. Kaunas, 1992. Kauno miesto savivaldybės administracijos Kultūros paveldo skyriaus archyvas.
- 15.20. Visuotinė lietuvių enciklopedija. Vilnius, 2006, t. 9, p. 614-615.
- 15.21. Visuotinė lietuvių enciklopedija. Vilnius, 2003, t. 3, p. 233-234.
- 15.22. ŽEMAITYTĖ-NARKEVIČIENĖ, Ona. Perlaidotų kunigų kapai. Kaunas, 2012.
- 15.23. ŽIŽIŪNAS, Algimantas. Bus pertvarkytos Kauno karmelitų kapinės. XXI amžius, 2006, kovo 3 d.
- 15.24. Žuvome dėl Tėvynės. Sudarytojas Jonas Voronavičius. Kaunas, 1995.
- 15.25. ŽUKAUSKAS-NARUTIS, Pilypas. Tautos sukilimas 1941 m. Lietuvos nepriklausomybei atkurti. Vilnius, 2021.

16. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas administraciniam teismui.

Taryba šiuo a k t u

- ☐ n u t a r i a, jog vertybei reikalinga teisinė apsauga.
- ☒ n u t a r i a, jog turi būti patikslinti Registre registruotos vertybės duomenys
- ☐ n u t a r i a, jog Registre registruotai vertybei tik apibrėžiama ar patikslinama apsaugos zona
- ☐ n u t a r i a, jog vertybei apsauga netaikoma

37310

(kodas)

(kodas)

PRIDEDAMA:

1. Kompleksą sudarančio objekto, senųjų kapinių duomenys, 4 lapai.
2. Kompleksą sudarančio objekto, Lietuvos karių kapų I duomenys, 2 lapai.
3. Kompleksą sudarančio objekto, Lietuvos karių kapų II duomenys, 3 lapai.
4. Kompleksą sudarančio objekto, 1941 m. birželio sukilėlių kapų duomenys, 3 lapai.
5. Kompleksą sudarančio objekto, Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos karių kapų duomenys, 2 lapai.
6. Kompleksą sudarančio objekto, Pirmojo pasaulinio karo Rusijos karių kapų duomenys, 2 lapai.
7. Fotofiksacija, 102 nuotraukos, 102 lapai.
8. Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas ir ribų pokyčių brėžinys, 2 lapai.
9. Kadastro žemėlapių ištrauka ir Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašai, 16 lapų.
10. Brėžiniai, 3 lapai.
11. Ikonografija, 46 lapai.

Pirmininkas

Mindaugas Bertašius

PASTABOS

* Pildoma, kai Taryba nutaria, jog Registre registruotai vertybei tik apibrėžiama ar patikslinama apsaugos zona

** Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ribos nustatomos paskelbtam ar inicijuotam skelbti saugomu objektui. Jeigu objektas inicijuotas skelbti saugomu, nustatytos apsaugos zonos ribos įsigalioja objektą paskelbus saugomu

*** Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir jos pozonių ribos nenustatomos, jei jis yra draustinyje ar rezervate, taip pat nepaskelbtam saugomu ar neinicijuotam skelbti saugomu objektui bei Kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonų nustatymo taisyklių nustatytais atvejais

**** Pildoma, kai kultūros paveldo objektas ar vietovė yra paskelbti saugomais ar inicijuoti skelbti saugomais

1 priedas
(Nr.)

Į KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO DUOMENYS

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso senosios kapinės

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

senosios kapinės

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

Vytauto pr.

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)
(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso)
(Nr.)

Kaunas (m.)

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)
(vs., k., gelež. st., mstl., m.)

(seniūnija)

Kauno miesto sav.

(savivaldybė ir jos tipas)
(r., m., sav.)

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: ☒ vieta ☐ statinys ☐ kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto (**įsteigtos 1847 m.;**) vertingosios savybės yra:

5.1.3.2. buvusių komplekso dalių (statinių) liekanos ar jų vietos - **lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno mauzoliejaus apskritimo formos plano, plytų mūro kriptą, dengtą kupoliniu skliautu** (mauzoliejus su kriptą įrengtas 1936 m., atidarytas 1937 m., autorius-architektas Vytautas Landsbergis-Žemkalnis 1893-1993; lakūnų balzamuoti palaikai iš Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto koplyčios į mauzoliejų buvo perkelti 1937-11-01, sarkofagai su lakūnų palaikais išbuvo kriptoje trejus metus, 1940 m. palaikai buvo išgabenti atgal į Medicinos fakultetą, 1959 m. mauzoliejaus antžeminė dalis nugriauta, kriptą užpilta žemėmis, 1996 m. atkasta, 2004 m. Kauno miesto savivaldybės sprendimu laikinai užkonservuota, mauzoliejaus vieta paženklinta granitine atminimo lenta; BR. Nr. 2-3; TRP 7; IKONOGN Nr. 15, 35-37; FF Nr. 1.13-1.15, 1.24-1.25; 2013 m., 2025 m.);

5.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **palaikai** (griautiniai žmonių kapai su įkapėmis ir be jų; 2012 m. archeologinių tyrimų metu kapinių Š dalyje, prie evangelikų reformatų sklypo PR pakraščio rasta 18 griautinių žmonių kapų bei antkapių fragmentai, palaikai nepreparuoti, 2021 m. ŠV dalies evangelikų reformatų sklypo PR dalyje rasti XIX-XX a. 5 kapai, iš kurių vienas - plytų mūro kriptoje, 2024 m. katalikų sklypo ŠV dalyje atidengta XIX a. pab.-XX a. I p. 15 kapų, iš kurių pilnai ištirti 6 kapai, likusieji nepreparuoti, palaikai, karstų liekanos, įkapės palikti in situ, visi rasti kapai apardyti įvairių žemės judinimo darbų metu, dalis Kauno gyventojų, žymių visuomenės, kultūros ir valstybės veikėjų, Lietuvos karių, 1941 m. birželio sukilėlių palaikų perkelta į Petrašiūnų, Panemunės, Seniavos, Eigulių, Aukštųjų Šančių karių, Veršvų kapines Kaune, mažesnė dalis palaikų perkelta į kitas Lietuvos kapines, tikslus perkeltų į kitas kapines ir likusių šiose kapinėse palaikų skaičius nėra žinomas; -, 2013 m., 2025 m.); **reljefas** (iš dalies pakitęs; teritorijos paviršius niveliuotas, 2012 m., 2021 m., 2024 m. detaliųjų archeologinių tyrinėjimų metu ištirtas bendras 193 kv. m dydžio plotas; TRP; IKONOGN Nr. 1-34; FF Nr. 1.01-1.23; 2013 m., 2025 m.);

5.1.3.6. želdynai ir želdiniai - **teritorijos apsodinimo lapuočiais medžiais pobūdis** (-; būklė patenkinama; IKONOG Nr. 14-16; FF Nr. 1.01-1.12, 1.16-1.23; 2013 m., 2025 m.);

5.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **kapinėse dydžiu ir paminklų gausa iš evangelikų, stačiatikių ir musulmonų sklypų išsiskyrė didžiausias katalikų kapinių sklypas. Iš Vytauto pr. į katalikų kapinių dalį vedė dveji vartai (šiauriniai ir pietiniai). Nuo šiaurinių vartų link kapinių koplyčios vedė pagrindinis takas. Daugiausiai žmonių buvo palaidota centrinėje katalikų sklypo dalyje. Kadangi tinkamu kapinių išplanavimu nebuvo pasirūpinta, jose buvo laidojama be griežtos tvarkos, nesilaikant eilių ir nepaliekant takų. Centrinėje katalikų dalyje buvo palaidota daug žymių visuomenės, kultūros, valstybės veikėjų, mokslininkų. Kapinėse stovėjo daug antkapinių paminklų, turinčių meninę, architektūrinę vertę, sukurtų žymių Lietuvos skulptorių ir architektų. Žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę ar mirusiems nuo žaizdų ir ligų Lietuvos kariams katalikų kapinių centrinėje dalyje buvo skirti du sklypai. 1919-1922 m. abu Lietuvos karių kapų sklypai buvo užpildyti. Visų konfesijų sklypuose buvo daug pavienių Lietuvos karių kapų. Bendras jų skaičius įvairių šaltinių duomenimis svyruoja nuo 1000 iki 1500. Kapinėse buvo laidojami Lietuvos karo ir civiliai lakūnai, žuvę tarnybos metu ar mirę kitomis aplinkybėmis. Jų kapai išsiskyrė savitais antkapiniais paminklais - propelerio formos kryžiais ant betoninių postamentų. Laidojant pirmuosius karo lakūnus nebuvo laikomasi nustatytos tvarkos. Tik apie 1928-1929 m. pradėta laidoti eilėmis. 1925-1926 m. medinius propelerių kryžius pakeitė metaliniai, propelerių kryžiai buvo įtvirtinti į betoninius obelisko formos postamentus. Prie kiekvieno obelisko pritvirtintoje marmurinėje lentelėje nurodytas lakūno vardas, pavardė, gimimo ir mirties datos, paskutiniu metu užimamos pareigos, laipsnis ir pritvirtinta jo nuotrauka, postamentai papuošti Karo aviacijos emblema. Lietuvos karo lakūnų pavieniai kapai buvo ne tik katalikų sklype, bet ir stačiatikių bei evangelikų sklypuose. Remiantis istoriniais tyrimais, šių kapinių visų konfesijų sklypuose buvo palaidoti 37 karo lakūnai. Naikinant kapines, apie 1960 m. vienoje grupėje palaidotų karo lakūnų palaikai su antkapiniais paminklais buvo perkelti į Eigulių, Panemunės ir Seniavos kapines. Likusi dalis lakūnų kapų sunaikinta, jų palaikai liko visų konfesijų sklypuose. 1941 m. birželio 26 d. katalikų sklype vienoje duobėje buvo palaidoti 64 sukilėliai. Remiantis rezistencinio judėjimo dalyvio Jono Venckevičiaus prisiminimais, 1941 m. birželio 28 d. kapinėse vienoje duobėje (į š. nuo kapinių administracinio pastato) buvo užkasta kelios dešimtys vyrų, moterų ir vaikų. Visų jų palaikai buvo atvežti su dviem Kauno ligoninės sunkvežimiais. Spėjama, kad vienoje duobėje buvo užkasami civilių Kauno gyventojų, žuvusių pirmosiomis karo dienomis per susišaudymus ar bombarduojant miestą, palaikai. Kiek katalikų sklype (iki kapinių sunaikinimo) buvo palaidota žmonių, nenustatyta. Statistika apie palaidotuosius pradėta vesti tik nuo 1933 m. antrosios pusės. Pagal statistiką per metus čia buvo palaidojama apie 600-700 žmonių. Pietinėje kapinių dalyje buvo stačiatikių sklypas. Šiame sklype iš palaidotų žymių žmonių žinomi šie: inžinierius konstruktorius Georgijus Koršas (1881-1925), žymus finansininkas, Rusijos valstybės tarybos narys ir užsienio reikalų ministras, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Nikolajus Pokrovskis (1865-1930), Lietuvos karo aviacijos lakūnai: Aleksandras Kaputauskas, žuvęs 1921-06-15, Borisas Kraucevičius, žuvęs 1924-07-31, Vyriausiojo štabo pulkininkas Kostas Boleckis, žuvęs 1925-12-03. Jų palaikai liko neperkelti į kitas kapines. Šiaurės vakarinėje kapinių dalyje buvo evangelikų liuteronų sklypas. Šiame sklype iš palaidotų žymių žmonių, kurie nebuvo perkelti į kitas kapines, žinomi šie: Lietuvos kariai ir karo aviacijos lakūnai: IV artilerijos pulko eilinis Maksas Butkeraitis, miręs 1933-06-20, Pionierių bataliono eilinis Kristianas Kurtas Karalius, miręs 1932-07-26, VII pėst. pulko grandinis Augustas Kiulys, miręs 1934-07-11, karo aviacijos eilinis Fridrichas Kurmis, miręs 1931-08-09, III pėst. pulko jaunas kareivis Vilius Lagys, miręs 1930-11-25, karo aviacijos, I oro eskadrilės leitenantas Erichas Mačkus, miręs 1931-05-16, VI pėst. pulko eilinis Liudvikas Matonas, žuvęs 1919-01-12, V pėst. pulko jaunas kareivis Henrikas Preikšas, miręs 1935-02-24, karo aviacijos**

karininkas vokiečių Fricas Šulcas, žuvęs 1919-09-28/29, VII pėst. pulko eilinis Jokūbas Tolis, miręs 1933-06-17, karo aviacijos, I oro eskadrilės inžinierius mechanikas Eduardas Vacetas, žuvęs 1921-06-15, VII pėst. pulko jaunas kareivis Martynas Vismeris, miręs 1934-12-28, žymūs žmonės: poetė ir visuomenės veikėja Liudmila Malinauskaitė-Šliūpienė (1865-1928), pedagogas, valstybės ir visuomenės veikėjas Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Jonas Yčas (1880-1931), publicistas ir visuomenės veikėjas Juozas Purickis (1883-1934), bibliografas, archeologas, slavų, baltų kalbų, baltų kultūros, tautosakos, etnografijos, senųjų lietuviškų raštų tyrinėtojas Eduardas Volteris (1856-1941), suomių rašytojas Henris Parlandas (1908-1930), Lietuvos valstybės ir karinis veikėjas, generolas Silvestras Žukauskas (1860-1937). Rašytiniuose šaltiniuose nurodoma, kad 1937-11-28 Silvestras Žukauskas buvo palaidotas evangelikų liuteronų konfesijos sklype, šalia katalikų sklypo. Generolas kapinėse buvo palaidotas laikinai, iki Kauno evangelikų reformatų bažnyčioje E. Ožėškienės g. bus baigta įrengti jam skirta laidojimo kriptą. Prasidėjusi sovietinė okupacija ir Antrasis pasaulinis karas šioms tikslams sutrukdė. Laidojimo vieta laikoma sunaikinta. 2012 m. ir 2021 m. vykdyta generolo Silvestro Žukausko palaikų paieška, atliekant žvalgomojus archeologinius tyrimus spėjamoje palaidojimo vietoje (archeologai Kęstutis Šeškevičius, Ramūnas Šmigelskas). Tyrimų metu generolo Silvestro Žukausko palaikų aptikti nepavyko. Šiaurės rytiniame kapinių pakraštyje buvo musulmonų sklypas. Musulmonų sklype 1915 m. buvo palaidoti 206 Vokietijos imperijos kariai. 1935-11-22 čia iškilmingai perlaidoti musulmonų tikybos, XII pėst. pulko eilinio Alekso Milkmanavičiaus palaikai, perkelti iš Kalvarijos vokiečių karių kapinių. 1958-1961 m. vyko kapinių iškėlimo iš miesto centro darbai. Kauno miesto Vykdomasis komitetas priėmė keletą sprendimų dėl palaikų perkėlimo į kitas kapines: 1958 m. balandžio 28 d. sprendimas Nr. 373 "Dėl žymių lietuvių kompozitorių Č. Sasnausko, J. Naujalio ir St. Šimkaus palaikų perkėlimo", 1958 m. gruodžio 3 d. nutarimas Nr. 1163 "Dėl meno darbuotojų palaikų perkėlimo į Petrašiūnų kapines", 1959 m. kovo 25 d. sprendimas „Dėl Kauno miesto centrinių kapinių, esančių Lenino pr., perkėlimo“. Giminės ir artimieji dalį mirusiųjų palaikų perkėlė į Petrašiūnų, Seniavos, Panemunės, Aukštųjų Šančių, Eigulių, Veršvų ir kitas Lietuvos kapines, o kita dalis liko žemėje. Į Veršvų kapines Kaune buvo perkelti 36 kunigų plaikai (žr. 15.22). Dėl politinių motyvų daug kas nediršo nurodyti, kur guli jų artimųjų palaikai ir prašyti leidimo išsikasti. Kapinių perkėlimą lydėjo tautos istorinio, karinio ir kultūrinio paveldo naikinimas. Istorinės takų trasos, likę antkapiniai paminklai buvo sunaikinti, teritorija išlyginta buldožeriais.

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus

☒ Architektūrinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☒ retas ☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Želdynų	☒ lemiantis reikšmingumą	☒ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☒ retas ☐ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Dailės	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☒ retas ☐ unikalus
☒ Sakralinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

☐ nacionalinis ☒ regioninis ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)

**Į KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO
DUOMENYS**

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso Lietuvos karių kapai I

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

Lietuvos karių kapai

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

Vytauto pr.

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)
(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso)
(Nr.)

Kaunas (m.)

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)
(vs., k., gelež. st., mstl., m.)

(seniūnija)

Kauno miesto sav.

(savivaldybė ir jos tipas)
(r., m., sav.)

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: ☒ vieta ☐ statinys ☐ kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto () vertingosios savybės yra:

5.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **Lietuvos karių palaikai** (daug karių palaikų liko neperkelti į kitas kapines, likusių skaičius nenustatytas; -; -; 2013 m.); **reljefas** - (iš dalies pakitęs; tipiniai Lietuvos kario kryželiai sunaikinti, šiuo metu kapai nepaženklinti; TRP; IKONOG Nr. 38-39; FF Nr. 2.01-2.05; 2013 m., 2025 m.);

5.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę ar mirusiems nuo žaizdų ir ligų Lietuvos kariams katalikų kapinių centrinėje dalyje buvo skirti du sklypai (vad. pirmasis ir antrasis). 1919-1922 m. abu Lietuvos karių kapų sklypai buvo užpildyti. 1926 m. buvo bandyta identifikuoti karių kapus. Pagal registracijos knygas Lietuvos karių pirmame ir antrame sklypuose turėjo būti 803 karių kapai (kartais į vieną kapą laidodavo po kelis karius, tačiau jau tada nepavyko surasti ir išaiškinti 323 kapų. Iki 1927 m. Lietuvos karių kapai buvo apleisti, dauguma jų buvo su mediniais, apipuvusiais antkapiniais kryželiais. 1927 m. pradžioje Krašto apsaugos ministras paskyrė komisiją karių kapams tvarkyti. Tų pačių metų balandžio mėnesį prasidėjo karių kapų tvarkymo darbai. Pirmasis sklypas paliktas be didesnių pakeitimų: išrauti krūmai, iškasti supuvę kryželiai, išlyginta veja, betoniniais bordiūrais apjuostos kapų eilės, pastatyti nauji Lietuvos kario betoniniai tipiniai kryželiai (kryželio projekto autoriai - dailininkai Antanas Aleksandravičius (1885-1970) ir Adomas Varnas (1879-1979), projektas patvirtintas Krašto apsaugos ministro 1927-05-28 įsakymu). Pirmaisiais komisijos darbo metais pirmame sklype buvo sutvarkyta apie 300 karių kapų. 1959-03-25 Kauno miesto Vykdomojo komiteto sprendimu Nr. 285 "Dėl Kauno miesto centrinių kapinių, esančių Lenino pr., perkėlimo" nuspręsta kapines iškelti per dvejus metus. Dalis Lietuvos karių palaikų buvo perkelta į Aukštųjų Šančių karių, Panemunės, Eigulių kapines Kaune ir nedidelė dalis - perkelta į kitų miestų kapines. Šaltiniuose pateikiama informacija, jog palaikų perkėlimo metu galėjo būti atvežų, kai perkelti buvo tik kario kryželiai, o palaikai liko nepaliesiti. Tikslus perkeltų Lietuvos**

karių palaikų skaičius į kitas kapines nėra žinomas, nes kapinių perkėlimo dokumentų nerasta. Likusieji kapai tais pačiais metais sulyginti su žeme, sunaikinti kario kryželiai. Iki šiol Lietuvos karių kapų I sklypas nėra paženklintas.

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Architektūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Dailės	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

☒ nacionalinis ☐ regioninis ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)

3 priedas
(Nr.)

Į KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO DUOMENYS

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso Lietuvos karių kapai II

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

Lietuvos karių kapai

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

Vytauto pr.

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)
(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso)
(Nr.)

Kaunas (m.)

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)
(vs., k., gelež. st., mstl., m.)

(seniūnija)

Kauno miesto sav.

(savivaldybė ir jos tipas)
(r., m., sav.)

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: ☒ vieta ☐ statinys ☐ kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto () vertingosios savybės yra:

5.1.3.3. įvairūs mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai ir vaizduojamojo meno formos - kvadratinio plano, gelžbetoninis paminklas susidedantis iš laiptuoto, į viršų siaurėjančio postamento, jo keturiuose kampuose geometrinių formų, į viršų siaurėjančių stulpelių su metalinėmis vazomis viršuje, ir ant stačiakampio vertikalaus postamento iškylančio kalavijo pavidalo kryžiaus. Paminklas puoštas Vyčio kryžiaus, Lietuvos Respublikos Vyties herbo, Lietuvos kario galvos, Gediminaičių stulpų ir augaliniais reljefais. Kryžiaus postamento V ir R fasaduose išlieti reljefinių raidžių įrašai lietuvių kalba: V fasade: „ŽUVOME DĖL TĖVYNĖS“, žemiau išlietas įrašas lentelėje: „NIEKAS NETURI / DIDESNĖS / MEILĖS, KAIP TAS / JEI KAS GULDO / SAVO GYVYBĘ / UŽ SAVO PRIE- / TELIUS“, R fasade: „1930 / VYTAUTO DIDŽIOJO / M.“ (paminklas atidengtas 1930 m., projekto autorius - skulptorius Stanislovas Stanišauskas 1899-1941, 1956 m. paminklas pradėtas naikinti: išdaužyti įrašai, heraldiniai reljefai, 1958 m. aptvertas aukšta tvora ir nugriautas, atstatytas 1994 m., atidengtas 1995 m. autoriai: skulptorius Robertas Antinis, g. 1946 m., dailininkas Ričardas Bankauskas, inžinierius Kęstutis Linkus, paminklo postamento R fasade pritvirtinta nauja metalinė lentelė su įrašu: „NUGRIAUTAS 1956-1958 / ATSTATYTAS 1994“; būklė gera; TRP 8; IKONOG Nr. 40-41; FF Nr. 3.03-3.17, 3.20; 2013 m., 2025 m.);

5.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - Lietuvos karių palaikai (daug karių palaikų liko neperkelti į kitas kapines, likusių skaičius nenustatytas; -; -; 2013 m.); reljefas (lygus; tipiniai Lietuvos kario kryželiai sunaikinti, šiuo metu kapai nepaženklinti; TRP; IKONOG Nr. 40-41; FF Nr. 3.01-3.02, 3.18-3.19; 2013 m., 2025 m.);

5.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę ar mirusiems nuo žaizdų ir ligų Lietuvos kariams katalikų kapinių centrinėje dalyje buvo skirti du sklypai, vad. pirmuoju ir antruoju. 1919-1922 m. abu Lietuvos karių kapų sklypai buvo užpildyti. 1926 m. buvo bandyta identifikuoti karių kapus. Pagal registracijos knygas Lietuvos karių pirmame

ir antrame sklypuose turėjo būti 803 karių kapai (kartais į vieną kapą laidodavo po kelis karius), tačiau jau tada nepavyko surasti ir išaiškinti visų karių kapų. Iki 1927 m. Lietuvos karių kapai buvo apleisti, dauguma jų buvo su mediniais, apipuvusiais antkapiniais kryželiais. 1927 m. pradžioje Krašto apsaugos ministras paskyrė komisiją karių kapams tvarkyti. Tų pačių metų balandžio mėnesį prasidėjo karių kapų tvarkymo darbai. Antrasis sklypas, kur buvo laidojama be jokios tvarkos, sutvarkytas su pakeitimais. Sklypas išmatuotas, išlygintas. Šiame sklype laidoti kariai iš šiaurės rytų į pietvakarius. Sklypą perplanavo atsargos kapitonas Lapuchinas. Apie rombo centrą jis suplanavo keturias eiles, lygiagrečias rombo kraštinėms. Centro link kapų skaičius mažėjo. Ilgiausioje eilėje prie rombo kraštinės suprojektuoti 25 kapai. Kitose eilėse centro link - 18, 12, ir 6 kapai. Tokios pat kapų eilės buvo prie visų keturių rombo kraštinių. Per rombo įstrižaines išvesti 2 m pločio takai. Susikirsdami jie sudarė kryžių, kurio centre buvo kvadratinė klomba. Klombos viduryje - nežinomų karių kapas. Manoma, kad sklypas buvo pertvarkytas nejudinant karių palaikų. Kapų eilės buvo apjuostos betoniniais bordiūrais, nutiesti žvyruoti takeliai, pasodintos akacijos, tujos, iškasti grioviai ir pastatytas betoninis tiltelis, pastatyti Lietuvos kario betoniniai tipiniai kryželiai (kryželio projekto autoriai - dailininkai Antanas Aleksandravičius (1885-1970) ir Adomas Varnas (1879-1979), projektas patvirtintas Krašto apsaugos ministro 1927-05-28 įsakymu). Pirmaisiais komisijos darbo metais antrame sklype buvo sutvarkyta apie 250 karių kapų. 1929 m. pastatyti suoliukai. 1930 m. nežinomų karių kapo vietoje, atidengtas paminklas "Žuvome dėl Tėvynės" (paminklo projekto autorius - dailininkas Stanislovas Stanišauskas). Pastčius paminklą buvo baigti Lietuvos karių tvarkymo darbai. 1956 m. pradėtas naikinti paminklas „Žuvome dėl Tėvynės“: iškapti įrašai, heraldiniai reljefai, 1958 m. (kituose šaltiniuose 1961 m.) paminklas aptvertas aukšta tvora ir nugriautas. 1959-03-25 Kauno miesto Vykdomojo komiteto sprendimu Nr. 285 "Dėl Kauno miesto centrinių kapinių, esančių Lenino pr., perkėlimo" nuspręsta iškelti palaikus į kitas kapines. Didžioji dalis Lietuvos karių palaikų buvo perkelti į Aukštųjų Šančių, Panemunės ir Eigulių kapines Kaune. Nedidelė dalis karių palaikų buvo perkelti į kitų miestų kapines. Šaltiniuose pateikiama informacija, jog palaikų perkėlimo metu būta atvejų, kai perkelti buvo tik kario kryželiai, o palaikai liko nepalieti. Tikslus perkeltų Lietuvos karių palaikų skaičius nežinomas, nes kapinių perkėlimo dokumentų nerasta. Kapinėse likę kapai tais pačiais metais sulyginti su žeme, sunaikinti kryželiai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-04-06 potvarkiu Nr. 348p įmonė "Palikimas" buvo įpareigota kapinėse atstatyti karinio paveldo objektus. Pagal liudininkų parodymus ir archeologinius tyrimus pirmiausiai buvo nustatyta paminklo "Žuvome dėl Tėvynės" vieta. 1994 m. paminklas atstatytas ant autentiškų pamatų (autoriai: skulptorius Robertas Antinis jaunesnysis, dailininkas Ričardas Bankauskas, inžinierius Kęstutis Linkus). Apdailos darbai baigti 1995 m. pavasarį, iškilmingai atidengtas ir pašventintas 1995-06-14.

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus

☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Architektūrinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☒ retas ☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Dailės	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☒ retas ☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

☒ nacionalinis ☐ regioninis ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)

4 priedas
(Nr.)

Į KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO DUOMENYS

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso 1941 m. birželio sukilėlių kapai

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

sukilėlių kapai

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

Vytauto pr.

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)
(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso)
(Nr.)

Kaunas (m.)

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)
(vs., k., gelež. st., mstl., m.)

Kauno miesto sav.

(savivaldybė ir jos tipas)
(r., m., sav.)

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: ☒ vieta ☐ statinys ☐ kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto () vertingosios savybės yra:

5.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **1941 m. birželio sukilėlių palaikai** (palaikų vieta netyrinėta; -; -; 2013 m.); **reljefas** (lygus; 1991 m. sukilėliams atminti pastatytas paminklas „Kryžius-medis“, projekto autoriai - skulptorius Robertas Antinis jaunesnysis, architektas Eugenijus Miliūnas, g. 1952 m., 2011 m. baigtas įrengti memorialas, projekto autoriai architektė Diana Pikšrienė, skulptorius Robertas Antinis, g. 1946 m.; TRP; BR Nr. 1-3; FF Nr. 4.01-4.09; 2013 m., 2025 m.);

5.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **Kauno karo komendantūros 1941 m. birželio 27 d. duomenimis, Kaune ir užmiestyje buvo 42 sukilėlių būriai (iš jų 26 mieste). Pagal sudarytą būrių sąrašą mieste veikusiuose būriuose buvo apie 2600 sukilėlių, užmiestyje - 800. Divizijos generolo S. Raštikio teigimu, per sukilimą Kaune ir jo apylinkėse žuvo apie 200 sukilėlių. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras yra sudaręs sąrašą, kuriame minimi 155 žuvę sukilimo dalyviai. Sukilimo organizatoriaus Pilypo Žukausko-Naručio duomenimis, Kaune žuvo 162 sukilėliai. 1941 m. birželio 26 d. Kaune Karmelitų kapinėse buvo palaidoti 64 sukilėliai, žuvę birželio 23-25 d. Teigiama, kad vėliau mirę sukilimo dalyviai taip pat buvo laidojami šiose kapinėse. 1959-03-25 Kauno miesto Vykdomojo komiteto sprendimu Nr. 285 dalis 1941 m. birželio sukilėlių palaikų buvo perkelta į Panemunės kapines. Manoma, kad buvo perkelti pavieniai kapai. Likusieji kapai sulyginoti su žeme. 1991 m. sukilėliams atminti pastatytas paminklas „Kryžius-medis“, šalia jo horizontalus stelos pavidalo stulpas su įamžintomis Kaune žuvusių 158 sukilėlių pavardėmis (projekto autoriai - skulptorius Robertas Antinis jaunesnysis, architektas Eugenijus Miliūnas). Visos sukilėlių, palaidotų šiose kapinėse vienoje duobėje, pavardės nėra žinomos. Šaltiniuose minima tik keletas pavardžių: Kazys Matulis, Aleksandras Opackis, Viktoras Lapas, J. Dženkaitis, B. Gustaitis, M. Staškevičius. Dalis čia įamžintų sukilėlių yra palaidota Kauno Panemunės kapinėse.**

2011 m. baigtas įrengti memorialas 1941 m. birželio 22-28 d. sukilimo aukoms (projekto autoriai - architektė Diana Pikšrienė, skulptorius Robertas Antinis jaunesnysis). Sutvarkyta aplinka, pastatyta 40 simbolinių kryželių. Iki šiol nėra išaiškinta 64 sukilėlių, palaidotų vienoje duobėje, tiksli vieta. Kai kurių liudininkų teigimu, memorialas įrengtas ne toje vietoje, o sukilėlių, palaidotų bendroje duobėje, kapai yra į pietus nuo S. Dariaus ir S. Girėno mauzoliejiaus vietos.

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Architektūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Dailės	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

☒ nacionalinis ☐ regioninis ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)

Į KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO DUOMENYS

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, komplekso Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

karių kapai

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

Vytauto pr.

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)
(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso)
(Nr.)

Kaunas (m.)

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)
(vs., k., gelež. st., mstl., m.)

Kauno miesto sav.

(savivaldybė ir jos tipas)
(r., m., sav.)

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: ☒ vieta ☐ statinys ☐ kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto () vertingosios savybės yra:

5.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių palaikai** (-; -; -; 2013 m.); **reljefas** (lygus; XX a. 6-ame d-metyje memorialinis paminklas ir kryžiai sunaikinti; TRP; IKONOG Nr. 42-46; FF Nr. 5.01-5.07; 2013 m., 2025 m.);

5.5. Faktai apie svarbius visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos įvykius - **1915 m. Vokietijos kariuomenei šturmuojant Kauno tvirtovę, žuvo daug karių. Vokiečiai savo karius laidojo trijose šių kapinių vietose. Centrinėje kapinių dalyje, katalikų sklype (prie pat Vytauto pr.) 11-oje eilių buvo palaidota apie 550 karių, evangelikų sklype pavieniuose ir grupiniuose kapuose - apie 114 karių, musulmonų sklype - apie 206 kariai. 1915 m. pab. vokiečiai katalikų sklype pašventino būsimą paminklo pamatus Vokietijos kariams. Į juos buvo įmūryta skardinė dėžutė su generolo feldmaršalo Pauliaus fon Hindenburgo (Paul von Hindenburg) bei kitų karininkų pasirašytu dokumentu. Į dėžutę taip pat buvo įdėta laikraščių, įvairių pinigų ir geležinis kryžius. 1916 m. iš lauko akmenų pastatytas paminklas su patrankų vamzdžiais šonuose, kryžiumi ir įrašu vokiečių kalba ant centrinio vertikalaus akmens: "Den tapferen zur Ehre / dem Volke / zum / Ruhm / 1915". Ant kiekvieno kario kapo buvo pastatytas medinis, vėliau betoninis kryželis su kario vardu, pavarde ir mirties data. Tarpukariu karių kapus prižiūrėjo ir tvarkė Vokietijos pasiuntinybė Lietuvoje. XX a. 6 d-metyje, naikinant kapines, paminklas ir kryžiai buvo sunaikinti.**

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Architektūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☒ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☒ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Dailės	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

☐ nacionalinis ☒ regioninis ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)

6 priedas
(Nr.)

Į KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO DUOMENYS

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

Kauno senųjų kapinių, vad. Karmelitų kapinėmis, Pirmojo pasaulinio karo Rusijos imperijos karių kapai

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

karių kapai

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

Vytauto pr.

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)
(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso)
(Nr.)

Kaunas (m.)

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)
(vs., k., gelež. st., mstl., m.)

(seniūnija)

Kauno miesto sav.

(savivaldybė ir jos tipas)
(r., m., sav.)

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: ☒ vieta ☐ statinys ☐ kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto () vertingosios savybės yra:

5.1.3.3. įvairūs mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai ir vaizduojamojo meno formos - **paminklas susidedantis iš stačiakampio plano, dviejų tarpsnių betoninio cokolio, netaisyklingos formos, vertikalaus, imituojančio akmenų sankrovą, rausvo granito postamento, jo viršuje imituojančio nukirstomis šakomis medžio kamieną, pilko tašyto granito kryžiaus su metaliniu Kristaus galvos reljefu kryžmoje.**

Postamento V pusėje šlifutoje lentelėje iškaltas įgilintų raidžių įrašas rusų bažnytine kalba: „БОЛЬШИИ СЕЯ ЛЮБВÈ / НИКТОЖÈ ЙМАТЬ, / ДА КТО ДУШУ СВОЮ / ПОЛОЖИТЬ ЗА ДРУГИ СВОЯ. ...?“, postamento P pusėje šlifutame paviršiuje iškaltas įgilintų raidžių įrašas rusų klaba: „Братская могила / воинов Російской Арміи / павшихъ въ бояхъ 1915 года. / Сооружень Ковенскимъ / Православнымъ приходомъ / 1923 г.“ (paminklas pastatytas 1923 m., restauruotas 1995 m.; būklė gera; TRP 9; FF Nr. 6.02-6.09, 6.13; 2013 m., 2025 m.);

5.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **Pirmojo pasaulinio karo Rusijos imperijos karių palaikai** (kariai buvo laidojami bendrose duobėse, tikslios duobių vietos nenustatytos; -; -; 2014 m.); **reljefas** (iš dalies pakitęs; -; TRP; FF Nr. 6.01-6.03, 6.11-6.12; 2014 m., 2025 m.);

5.5. Faktai apie svarbius visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos įvykius - **prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, 1915 m. Kauną okupavo kaizerinė Vokietijos kariuomenė. Vykstant mūšiams tarp Vokietijos ir Rusijos kariuomenių dėl Kauno tvirtovės žuvo daug Rusijos ir Vokietijos karių. Rusijos kariuomenės sužeistieji buvo vežami į Kauno tvirtovės ligoninę. Žuvę ar nuo žaizdų mirę kariai buvo laidojami netoliese esančiose Karmelitų kapinėse, stačiatikių sklype netoli senosios cerkvės. Karius laidojo šimtais bendrose duobėse, tik kur ne kur pastatydami bendrą stačiatikių kryželį. Visų karių kapų likimas šiose kapinėse vienodas. Naikinant kapines jie buvo sulyginti su žeme. Išliko tik vienas 1923 m. Rusijos karių atminimui**

pastatytas paminklas, nes buvo perkeltas prie senosios cerkvės. 1995 m. paminklas restauruotas ir gražintas į buvusią vietą.

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Architektūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☒ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☒ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Dailės	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

☐ nacionalinis ☒ regioninis ☐ vietinis

(pažymėti tik vieną)